

Introducere

Economia este un vast domeniu în care interacționează variabile măsurabile grupate pe două domenii principale: macroeconomia și microeconomia.

Dacă macroeconomia consideră economia un întreg în care se întrepătrund cererea cu oferta agregată de capital uman, materii prime și resurse bănești, microeconomia analizează în detaliu agenții individuali, printre care și firmele.

Acestea din urmă reprezintă entitatea de bază, nucleul activ al economiei și de aceea trebuie atent monitorizate, analizate, evaluate și gestionate eficient, pentru a se dezvolta pe parcursul lor, indiferent de situațiile de criză și de factorii perturbatori existenți în mediul extern.

Economia concurențială determină cunoașterea valorii firmelor, a performanței acestora.

Firmele sunt conduse de manageri care au ca obiective de performanță obținerea de profit și dezvoltarea businessului. În realizarea acestor deziderate, managerii pun în practică cunoștințele, noțiunile proprii, dar și valorile științifice dobândite prin studii și analize concrete ale indicatorilor rezultați din propriile date raportate la sfârșitul exercițiului financiar.

Între performanța managementului și performanța economică a firmei există o corelație directă.

Managerul și acționarii firmei iau cunoștință de situațiile financiare, dar informația sintetizată necesară deciziei este oferită de gestiunea financiară a firmei care oferă metode de evaluare a stării financiare la un moment dat, de apreciere a stării de echilibru și de rentabilitate a afacerii din punct de vedere bănesc dar și economic.

Calitatea gestiunii firmei depinde deci de performanța financiară, iar performanța financiară depinde de performanța managementului.

Situată la interferența dintre contabilitate și analiză financiară, gestiunea firmei este o disciplină de sine stătătoare.

În contextul actual al economiei, presărat de crize financiare ciclice, o firmă rezistă în acest mediu economic, apreciat de mulți ca fiind imprevizibil, doar dacă este cunoscută situația financiară a firmei și tendința ei de evoluție. Considerăm că instrumentele oferite de gestiunea firmei nu mai permit managementului să aștepte încheierea unui exercițiu financiar pentru a lua o decizie importantă, pentru că permanent dispune de informație bine sintetizată.

Între firmă și întreprindere există o legătură inseparabilă. În timp ce întreprinderea este acea celulă care pune în mișcare resursele pentru a derula un ciclu de exploatare, *firma este „marca”* întreprinderii ori *cartea de vizită a acesteia*. Uzual se folosește termenul „firmă”, pentru că numele firmei oferă personalitatea în sine a întreprinderii. Întreprinderea este un ansamblu care deține active, care angajează capital uman pentru a obține un nivel al cifrei de afaceri, conform obiectivelor acționarilor. Firma și întreprinderea se includ în același întreg indiferent de termenul utilizat.

Firma se caracterizează prin trei coordonate: poziție financiară, performanță financiară și fluxuri de trezorerie.

Aceste trei coordonate sunt de interes pentru utilizatorii interni și externi.

Poziția financiară cuprinde la rândul ei trei paliere de bază: activele, datoriile și capitalurile proprii.

Performanța financiară se caracterizează în principal prin nivelul cifrei de afaceri, a profitului obținut și a ratei de rentabilitate.

Pentru a obține performanță financiară și a avea o poziție financiară autonomă sub aspectul finanțării, firma pune în mișcare activități de exploatare, de investiții și de finanțare. Toate activitățile firmei se derulează prin fluxuri de trezorerie.

Unul dintre conceptele de bază ale gestiunii financiare a firmei este diagnosticul financiar.

Orice acționar/asociat al unei firme își pune o serie de întrebări. El este interesat dacă firma își derulează activitățile în mod normal, ce profit va obține, dacă în schimbul capitalului investit va fi remunerat prin dividende și care este valoarea acestora.

Ansamblul riscurilor care se manifestă într-o economie concurențială generează o multitudine de întrebări. Principala întrebare este dacă firma se află în dificultate în prezent sau în viitorul apropiat, dacă ciclul de viață al firmei se apropie de un final, deci dacă intervine falimentul.

Instrumentele de analiză, de măsurare și de gestiune a riscurilor sunt oferite de gestiunea financiară.

Modelele elaborate până în prezent permit aplicarea cu ușurință a acestora pentru orice tip de firmă. Chiar dacă nu se poate afirma uneori cu o probabilitate de 100% care va fi evoluția financiară a firmei, nivelurile de probabilitate mari rezultate din aplicarea modelelor de risc impun decizii rapide de diminuare a pierderilor, ori de redresare economică, după caz.

Sistemul ratelor de structură ori de rentabilitate sunt tot atâtea variabile incluse în modele. Ratele de sinteză și de echilibru, de rentabilitate, de structură sunt ușor calculabile și sunt la îndemâna persoanelor interesate în decizia financiară. Totuși, a pune un diagnostic financiar este un lucru complex care necesită solide cunoștințe de gestiune și de analiză financiară și este necesar aportul comun al unei echipe de diagnostic. Punerea unui diagnostic corect este esențială și depinde în mare măsură de competențele echipei de diagnostic. Aspectele de abordat în formularea diagnosticului financiar sunt în strânsă legătură și cu aspecte complementare, cum ar fi: tehnologice, comerciale și juridice.

O altă temă care își caută des răspunsuri este cunoașterea valorii prezente a întreprinderii. Atunci când valoarea dividendelor nu mai este satisfăcătoare pentru acționari sau în alte situații, se dorește cunoașterea valorii întreprinderii. Modificările în structura capitalului fac necesară evaluarea întreprinderii.

Considerăm că în contextul actual este importantă evaluarea capitalului intelectual, care dă valoare firmei.

Obiectivele fundamentale ale gestiunii financiare sunt:

- ✎ Maximizarea valorii întreprinderii și maximizarea averii proprietarilor firmei.
- ✎ Maximizarea rezultatului și a performanței firmei.
- ✎ Asigurarea controlului riscurilor.
- ✎ Menținerea solvabilității firmei și a echilibrului financiar.

Pentru realizarea acestor obiective sunt necesare competențele persoanelor specializate care dețin cunoștințe transversale și care posedă tehnici proprii specifice gestiunii financiare.

Temele abordate în această carte au o multitudine de soluții. La fel ca și în gestiunea financiară, competențele echipei conduc la cele mai interesante și performante soluții.

CAPITOLUL I

FIRMA – CARTEA DE VIZITĂ A ÎNTREPRINDERII

1.1. Societate-întreprindere-firmă

Termenul de societate este definit în Legea societăților nr. 31/1990. Astfel, pentru a desfășura o activitate cu scopul de a obține profit, persoanele fizice și juridice se pot grupa și pot constitui împreună o persoană juridică denumită societate.

Punerea în comun de bani și/sau bunuri pentru constituirea unei societăți se face prin acordul de voință al părților cuprins în actul constitutiv sau în contractul de societate.

În funcție de o serie de criterii privind acționariatul/asociații, de mărimea și proveniența capitalului, societățile în România se pot constitui în:

- a) societate în nume colectiv (SNC);
- b) societate în comandită simplă (SCS);
- c) societate pe acțiuni (SA);
- d) societate în comandită pe acțiuni (SCA);
- e) societate cu răspundere limitată (SRL).

Formele în care se pot constitui societățile cu personalitate juridică¹, enumerate mai sus sunt menționate în Legea nr. 31/1990, la art. 2.

Încă de la înființare, societatea trebuie să aibă patrimoniu, capital social, acționari/asociați, să-și definească politica de dividend și politica de

---

¹ Dacă prin lege nu se prevede altfel, societățile cu personalitate juridică se constituie în una dintre următoarele forme: a) societate în nume colectiv; b) societate în comandită simplă; c) societate pe acțiuni; d) societate în comandită pe acțiuni și e) societate cu răspundere limitată.

distribuire a profitului, să-și precizeze structura de conducere și cea decizională.

Legătura între termenul „societate” și termenul „firmă” o întâlnim menționată în dispozițiile art.17 din Legea nr.31/1990.

Încă de la acordul de voință al acționarilor/asociaților se stabilește **un nume** pentru viitoarea societate. La autentificarea actului constitutiv al unei societăți, numele ales pentru societate este confirmat de Oficiul registrului comerțului. Acesta certifică prin dovada eliberată că numele este disponibil și deci va proceda la „**rezervarea firmei**”.

În concluzie, societatea este o formă juridică sub care se constituie o **firmă**. Începând cu anul 2004, în legislația românească² s-a definit termenul de **întreprindere** în sensul că întreprinderea este „orice formă de organizare a unei activități economice, autorizată potrivit legilor în vigoare să facă activități de producție, comerț sau prestări de servicii, în scopul obținerii de venituri, în condiții de concurență, respectiv: societăți reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, societăți cooperative, persoane fizice autorizate, întreprinzători titulari ai unei întreprinderi individuale și întreprinderile familiale, autorizate potrivit dispozițiilor legale în vigoare, care desfășoară activități economice.”

O categorie importantă o constituie întreprinderile mici și mijlocii care sunt clasificate după criteriul cifrei de afaceri, a activelor și a numărului de salariați în **microîntreprinderi, întreprinderi mici și întreprinderi mijlocii**.

Condițiile pentru încadrarea unei întreprinderi în categoria IMM-urilor sunt în prezent:

- Numărul mediu de salariați mai mic de 250 de salariați;
- Cifra de afaceri anuală netă mai mică de 50 milioane euro (echivalent în lei);
- Activele totale sub nivelul de 43 milioane euro.

În funcție de evoluția indicatorilor macroeconomici, Guvernul poate modifica aceste plafoane.

---

² Legea 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.